

ЧИСЛОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ ТЕПЛОВОЛОГІСНИХ ПАРАМЕТРІВ СУШІННЯ ЗЕРНА В ШАХТНИХ СУШАРКАХ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

Складена математична модель роботи шахтної сушарки, виконано числові дослідження зміни основних технологічних параметрів в шахтній сушарці.

Ключові слова: сушіння зерна, шахтна сушарка, енергоефективність сушарок.

Abstract

The mathematical model of the work of the mine drier is made, numerical studies of the change of the main technological parameters in the shaft dryer are performed.

Keywords: drying of grain, shaft drier, energy efficiency of dryers.

Вступ

Основними заходами підвищення енергоефективності шахтних сушарок є інтенсифікація процесу сушіння і відповідне підвищення продуктивності зерносушарок на 50-70% при сушінні зерна колосових культур і олійного насіння внаслідок застосування комбінованих методів енергопідведення. Подальше підвищення продуктивності в більшості випадків обмежується можливостями транспортного обладнання. З підвищенням вихідної вологості зерна це обмеження має менший вплив, оскільки знижується його масова витрата. Наприклад, на зерні кукурудзи з вихідною вологістю понад 27% продуктивність зерносушарок збільшується в 2 рази і більше. Настільки значний вплив на інтенсивність процесу сушіння внесених в технологію змін пояснюють різкою ступеневістю залежністю коефіцієнтів, що визначають внутрішнє і зовнішнє вологоперенесення в зерні, від його температури. Цим пояснюється і більш повне використання підведеної теплоти на видалення вологи з зерна, що знижує енергетичні втрати [1].

Результати дослідження

Аналіз літературних джерел показав, що використання нових температурних режимів сушіння відчутно підвищує тепловий ККД сушарки. Тільки за рахунок цього і заміни контролю температури теплоносія з вхідного на вихідний за зонами можна досягти зниження питомих витрат палива на сушіння на 15-25% (залежно від параметрів зерна і атмосферного повітря). При використанні інших чинників енергозбереження, перш за все відпрацьованих теплоносіїв, економія палива складає 35-40% [2], що призводить до зниження питомих витрат електроенергії пропорційно підвищенню видатності зерносушарки, оскільки при спрощених схемах енергопідведення вони рівні, бо немає додаткових енерговитрат при збільшеній продуктивності;

На ефективність роботи впливають також збільшення в 1,5-2 рази швидкості руху зерна в шахтах, підвищення експлуатаційної надійності, рівномірності сушіння й охолодження зерна, пожежної безпеки [3].

У більшості випадків реального сушіння зерна режими оператори сушарок встановлюють виходячи з власного досвіду, який пов'язаний не з параметрами теоретичних розрахунків, а тими, якими реально може оперувати оператор виходячи з початкової вологості зерна ω_n , кінцевої вологості зерна ω_k і температурних режимів t_a – температура агента сушіння, ϑ – температура зерна, v – швидкість переміщення зерна у шахтній сушарці. Щоб оператор міг здійснювати керування процесом опираючись на дані, пов'язані з параметрами температурного стану зерна та сушильного агента,

бажано мати математичну модель сушіння, яка буде пов'язувати час сушіння з температурою сушильного агента та температурою зерна.

На підставі теплового балансу процесу сушіння нами розроблена математична модель, яка дозволяє числовим методом визначати оптимальний час сушіння в залежності від заданої температури зерна і швидкості подачі зерна в шахту.

Результати числового дослідження температури зерна представлені на рис.1.

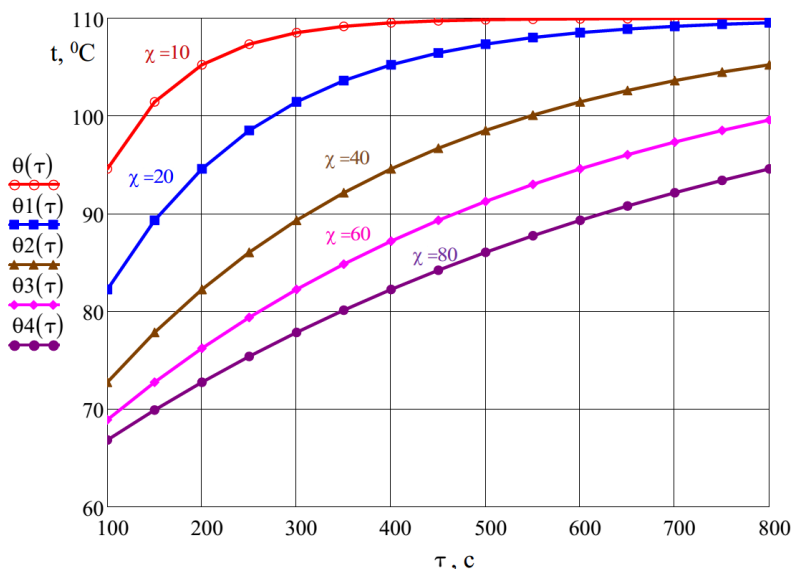

Рис. 1 – Температура зерна в шахті в залежності від часу сушіння (χ – час прогрівання зерна до температури сушіння)

Висновки

Графіки прогрівання зерна, представлені на рис. 3.2 дозволяють визначати температуру зерна в шахті в будь-який момент часу, що зручно для управління технологічним тепловологісним процесом за допомогою системи автоматики, яка може реєструвати температуру сушильного агента і управляти нею, змінюючи подачу свіжого повітря і палива в топку і в теплообмінники топки.

Розроблена математична модель дозволяє оператору (або системі автоматики) встановлювати швидкість переміщення зерна v у сушарці при заданих для даного типу і виду зерна $t_{вх}$, $\vartheta_{опт}$ і $W_{п}$ (початкова вологість зерна).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Карлівський машинобудівний завод. [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://kmzindustries.ua/>. (Дата звертання 24.12.2018.)
2. Занько М. Вітчизняний ринок: шахта на вибір / М. Занько // Пропозиція. Спецвипуск. Сучасні техніка та технології зберігання зерна – 2015. – С. 12-21.
3. Ткаченко С. Й. Сушильні процеси та установки / С. Й. Ткаченко, О. Ю. Співак. – Вінниця, : ВНТУ. 2008.– 98с.

Загорулько Андрій Юрійович — студент групи ТЕ-17м, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail spivak000@gmail.com.

Співак Олександр Юрійович — канд. техн. наук, доцент кафедри теплоенергетики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Zagorulko Andriy Y. — Department of Building Heating and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Spivak Olexandr Y. — Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Building Heating and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.